

Бащини гръхове

(Исторически разказ — за юноши).

Беше вечерта на 3 юлий прѣзъ революционната година 1793¹⁾. Въ яката Парижка кула, наречена „Тамплѣ“, задрънчаха ключове, разтвориха се и послѣ пакъ се затвориха съ шумъ тежки желѣзни порти, и нѣколцина мъже се вмъкнаха вжтрѣ и се качиха по тъмната каменна стълба, водеща къмъ върха на кулата.

„Азъ ти говоря, недѣй много да се прѣпирашъ, Жакъ,“ казваше на вървещия най-напрѣдъ ключарѣтъ, който, съ своята „якобинска“²⁾ шапка на разчорлената си глава и съ кавалерийската си сабя на поясъ, имаше изгледъ на суровъ калфа. „Съ своитѣ сладки приказки и съ своитѣ сълзи тя е обърнала мнозина добри републиканци въ роялисти“³⁾.

„Недѣй да се плашишъ, Симоне; Австрия“ катa не ще може да ме плени“, бѣ шеговитиятъ отговоръ. „На царска кръвъ и женски сълзи навикнахме вече; тѣ не могатъ вече да ни смѣгчатъ.“

Бѣха вече стигнали до третия катъ на кулата. Симонъ отвори една желѣзна врата, задъ нея друга джбова, и хората влѣзоха въ

една зала, която бѣ съвсѣмъ слабо освѣтена отъ една лампичка. Отъ къмъ масата, стояща посрѣдъ стаята, се изпрѣчи насрѣща имъ една женска фигура, облѣчена въ траурни дрехи. Това бѣ нещастната царица на Франция, Мария Антуанета, австрийската царева дъщеря, една отъ най-красивитѣ жени на своето врѣме, която е била центъръ на придворния животъ и кралица на модата. Въ дѣтско безгрижие и невѣдение е прѣкарвала тя до скоро своя животъ, а сега ето я хвърлена въ мрачна тъмница, отдѣлена, отъ жестока ржка, отъ своитѣ мечти, отъ своя тронъ, отъ своя съпругъ, отъ своята жизнерадостностъ! Ала всичкитѣ тия удари на тежката сждба не сж я сломили: тя е закоравѣла вече и е станала съ по-твърдо сърдце. При нея се намираха петнадесетгодишната и дъщеря, принцесата Мария-Тереза-Шарлота⁴⁾, и принцеса Елисавета, сестрата на царя, който, прѣди половинъ година нѣщо, бѣ обезглавенъ.

Жакъ се изстѣпи прѣдъ нея: „Ние сме дошли да Ви прѣдадемъ една заповѣдъ на Народния Конвентъ“⁵⁾, гражданинко.“

— „Тогазъ не ще да е нѣщо добро“, отвърна царицата. „Ала не ще да е по-лошо отъ тогава, когато ми донесохте смрътната присжда на царя“.

— «Правителството е рѣшило да повѣри вашия синъ Лудвигъ Капетъ на нѣкой възпи-

на 3-й октомврий 1793 год. Прѣзъ извѣстно врѣме Мария Антуанета е била затворена, заедно съ своя синъ-прѣстолонаследникъ, именуемъ Людовикъ XVII, въ мрачната и голѣма Парижка кула „Тамплѣ“. Разказътъ, който даваме, рисува положението на царицата и нейниятъ любимъ синъ прѣзъ последнитѣ мѣсеци отъ тѣхния животъ.

²⁾ Якобинци сж се наричали подържниците на Якобинската партия, която се е основала прѣди революцията и е играла голѣма роля прѣзъ врѣме на революцията; особено, когато нейнъ водителъ е билъ прочутиятъ Ребесниеръ, революционеръ и ораторъ. Якобинцитѣ сж носили особни шапки съ трицифтенъ бѣлѣтъ, за отличие.

³⁾ Подържници на царя.

⁴⁾ Царскитѣ дѣла въ много страни и сега иматъ по нѣколко имена; зертъ, едно име имъ не стига...

⁵⁾ Народно Събрание.

¹⁾ Въ края на осъмнасетото столѣтие въ Франция се е извършило едно велико събитие, което е раздвижило умоветѣ въ цѣла Европа и е събудило народитѣ отъ мъртвешки сънъ. Думата ни е за Великата Французска Революция, причинена отъ разкошеството, разврата и лошото управление на последнитѣ французски царе. Французскиятъ народъ, докаранъ до просешка торба отъ последнитѣ, се е подигналъ като единъ човѣкъ и уничтожилъ и царъ и придворни и всички тѣхни привилегии. Революцията се е започнала прѣзъ 1789 год. и е траяла 5—6 години. На 14-й юлий (новъ стилъ) сжщата година разбунтуваниятъ народъ е прѣвзелъ и разрушилъ до основитѣ грозната парижка кула „Бастилия“, въ която французскитѣ царе затваряли своитѣ противници и ги подлагали на жестоки изтезания. На 29 юлий 1792 год. разбунтуваниятъ народъ влѣзълъ съ оръжие въ палата Тюйлери, грабналъ отъ тамъ царя Людовика XVI и го затворилъ въ тежка тъмница заедно съ цѣлото му домохазяиство. По-сетнѣ, на 3-й януарий 1793, народенъ сждъ осждилъ Людовика на смрътъ и последниятъ билъ обезглавенъ на гилотината. Народниятъ сждъ осждилъ на смрътъ сжщо и жена му Мария Антуанета, дъщеря на Австр. императоръ Францъ I, която била сжщо гилотинана